

«ԲԼԵՍՍ» ՈՒՎԿ

**ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՄԲ
ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

**ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴՐԱՍՈՎ
31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2022թ.**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	8
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	10

16.06.2023
N 012306

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ

«Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ
Գլխավոր տնօրեն

Վ. Գևորգյան

Աուդիտորական ծառայությունների իրականացման
Լիցենզիա թիվ 054՝ տրված ՀՀ ֆինանսների
և Էկոնոմիկայի նախարարության կողմից

ՄՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

«ԲԼԵՍՍ» ՈՒՎԿ ՄՊԸ
Մասնակիցներին

Կարծիք

Մեր կողմից իրականացվել է «ԲԼԵՍՍ» ՈՒՎԿ ՄՊԸ (Կազմակերպություն) ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, որոնք ներառում են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համար շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև հաշվապահական քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը և այլ պարզաբանող ծանոթագրություններ:

Մեր կարծիքով կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Կազմակերպության՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՄ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՄ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Կազմակերպությունից՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ՀՄԴ-ի Վարքագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում կիրարեղի՝ ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ վարքագծի պահանջների, և մենք կատարել ենք վարքագծի նկատմամբ մեր մյուս պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

ADVISORY · ASSURANCE · ACCOUNTING · TAX

Baker Tilly Armenia CJSC is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Կազմակերպության ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-երի համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք գերծ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ղեկավարությունը պատասխանատու է Կազմակերպության անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, անընդհատ գործելուն առնչվող հարցերը բացահայտելու, ինչպես նաև գործունեության անընդհատության ենթադրության վրա հիմնված հաշվառում վարելու համար, քանի դեռ ղեկավարությունը չի նախատեսում լուծարել Կազմակերպությունը կամ դադարեցնել դրա գործունեությունը կամ չունի իրատեսական այլընտրանք, բացի նշվածները:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ երաշխիքներ՝ խարդախությունների կամ սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից գերծ լինելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացնել աուդիտորի եզրակացություն, որը կներառի մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր աստիճանի հավաստիացում է, սակայն այն երաշխիք չի հանդիսանում, որ ԱՄՍ համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այդպիսիք կան: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե ակնկալվում է, որ դրանք առանձին-առանձին կամ միասին վերցրած կարող են ազդել այս ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ դրանց հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համապատասխան իրականացվող աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն ամբողջ աուդիտի ընթացքում: Բացի այդ, մենք.

- Բացահայտում և գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին ուղղված աուդիտորական ընթացակարգեր և ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության արդյունք հանդիսացող էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով առաջացած խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, փաստաթղթերի կեղծում, միտումնավոր բացթողումներ, կեղծ հայտարարությունների տրամադրում կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- Պատկերացում ենք կազմում աուդիտին առնչվող ներքին վերահսկողության վերաբերյալ, որպեսզի մշակենք համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ Կազմակերպության ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճությունը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարած հաշվապահական գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների հիման վրա հետևություն ենք անում, թե արդյոք առկա է իրադարձությունների կամ հանգամանքների հետ

կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Կազմակերպության անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք գալիս ենք եզրահանգման, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, մենք պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ եթե նման բացահայտումները պատշաճ կերպով ներկայացված չեն, մենք պետք է ձևափոխենք կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա իրադարձությունները կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել նրան, որ Կազմակերպությունը կորցնի իր անընդհատ գործելու կարողությունը:

- Գնահատում ենք ընդհանուր առմամբ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են դրանց հիմքում ընկած գործարքներն ու իրադարձությունները այն ձևով, որն ապահովում է ճշմարիտ ներկայացումը:
- Ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ Կազմակերպության ֆինանսական տեղեկատվության կամ գործունեության վերաբերյալ ֆինանսական հաշվետվությունների մասին կարծիք արտահայտելու նպատակով: Մենք պատասխանատվություն ենք կրում աուդիտորական աշխատանքների ուղղորդման, վերահսկման ու կատարման համար: Մենք լիովին պատասխանատու ենք մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ, մենք հաղորդակցվում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց հետ աուդիտի պլանավորած շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված էական թերացումների վերաբերյալ, որոնք ներառում են աուդիտի ընթացքում մեր կողմից բացահայտված ներքին վերահսկողության կարևոր թերությունները:

Աուդիտոր
Մ. Մկրտչյան

16.06.2023թ.

**Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

	Ծանոթագրություն	2022թ.	(հազար դրամ) 2021թ.
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	4	1,354,647	1,656,006
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	4	(662,706)	(879,461)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		691,941	776,545
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	5	21,778	52,258
Զուտ(վնաս)/շահույթ փոխարժեքային տարբերություններից		(14,479)	(6,558)
Այլ գործառնական ծախսեր		(20,656)	22,250
Այլ գործառնական եկամուտ		25,664	(73,244)
Գործառնական եկամուտ		704,248	771,251
Արժեզրկման (կորուստներ)/հակադարձումներ	6	(1,379)	268,791
Աշխատակազմի գծով ծախսեր	7	(347,571)	(280,113)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(104,639)	(74,174)
Շահույթ մինչև հարկվելը		250,659	685,755
Շահութահարկի գծով ծախս	9	(45,675)	(127,716)
Շահույթ հարկումից հետո		204,984	558,039
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ			
- Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		(499,800)	(302,764)
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ		(499,800)	(302,764)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		(294,816)	255,275

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծանոթագրություն	(հազար դրամ)	
		2022թ.	2021թ.
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10	54,694	51,254
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	11	4,470,894	5,050,996
Ժամկետային ավանդներ բանկերում	12	753,471	5,799,505
Հաճախորդներին տրված վարկեր	13	4,455,531	4,255,146
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	14	428,246	270,540
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	15	34,084	30,250
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	9	95,364	-
Այլ ակտիվներ		6,375	7,611
Ընդամենը ակտիվներ		10,298,659	15,465,302
Պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	16	6,051,446	6,120,974
Ռեպո համաձայնագրեր բանկերի հետ	17	-	4,848,452
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	18	265,824	240,962
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	9	-	39,819
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		44,812	10,538
Այլ պարտավորություններ	19	145,535	118,699
		6,507,617	11,379,444
Կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ	20	1,700,000	1,700,000
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		(451,228)	48,572
Կուտակված շահույթ		2,542,270	2,337,286
		3,791,042	4,085,858
Ընդամենը պարտավորություններ և կապիտալ		10,298,659	15,465,302

Գլխավոր տնօրեն
Հայկ Ստեփանյան

16.06.2023թ.

Handwritten signature

Գլխավոր հաշվապահ
Լիլիթ Նաջարյան

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար դրամ)

	Կանոնադր ական կապիտալ	Իրական արժեքի պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 31.12.2020թ.	1,700,000	351,336	1,779,247	3,830,583
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար	-	-	558,039	558,039
Այլ համապարփակ եկամուտ				
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց շահութահարկի	-	(302,764)	-	(302,764)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	(302,764)	-	255,275
Մնացորդը առ 31.12.2021թ.	1,700,000	48,572	2,337,287	4,085,858
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար	-	-	204,984	204,984
Այլ համապարփակ եկամուտ				
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց շահութահարկի	-	(499,800)	-	(499,800)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	(499,800)	-	(294,816)
Մնացորդը առ 31.12.2022թ.	1,700,000	(451,228)	2,542,271	3,791,042

**Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

<i>(հազար դրամ)</i>	<u>2022թ.</u>	<u>2021թ.</u>
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Ստացված տոկոսներ	1,312,606	1,550,301
Վճարված տոկոսներ	(695,472)	(828,382)
Ստացված գուտ միջնորդավճարներ	19,861	51,965
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ	(227,787)	(201,052)
Վճարված հարկեր	(158,882)	(171,501)
Այլ գործառնություններ	(46,394)	(50,264)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Ժամկետային ավանդներ բանկերում	5,006,441	(341,514)
Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի նվազում (ավելացում)	-	(880,007)
Հաճախորդներին գուտ տրված վարկեր	(259,932)	8,520
Ռեպո համաձայնագրեր բանկերի հետ	(4,780,757)	867,286
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործ.	169,684	5,352
ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՄԲ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների կապիտալ ներդրումների նվազեցում (ավելացում)	(5,180)	
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների գուտ ձեռքբերումներ	(160,897)	(271)
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցների հոսքեր	(166,077)	(271)
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՄԲ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ		
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	-	-
Ֆինանսական գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցների հոսքեր	-	-
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ	3,607	5,081
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(28)	33
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	51,354	46,240
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	54,933	51,354

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Հիմնական գործունեություն

«Բլեմս» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպությունը (այսուհետև՝ Կազմակերպություն) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն 2007թ-ի փետրվարի 19-ին կայացած Կազմակերպության հիմնադիրների ժողովի թիվ 1 որոշմամբ: Կազմակերպության հիմնական գործունեությունը միկրո և միջին չափի անհատական, բիզնես և սպառողական վարկերի տրամադրումն է Հայաստանի Հանրապետության և Լեռնային Ղարաբաղի տարածքում: Կազմակերպության գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկը (վարկային կազմակերպության անժամկետ լիցենզիա թիվ 18 տրված 2007 թ.-ի ապրիլի 17-ին):

Գլխամասային գրասենյակի գտնվելու վայրը և իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Կոմիտաս պողոտա 1, 274/1: Կազմակերպությունը ունի մասնաճյուղեր՝ Արցախ, Սիսիան, Կենտրոն, Նոր Նորք, Աջափնյակ, Արարատ, Հրազդան և Մարտունի:

Ընկերության բաժնետերեր և վերջնական վերահսկող կողմ են հանդիսանում՝ Հակոբ Հակոբյանը (50%) և Արսեն Միքայելյանը (50%):

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 21-ում:

Գործարար միջավայր

Հայաստանում տեղի են ունենում քաղաքական և տնտեսական փոփոխություններ, որոնք ազդեցություն են ունեցել և կշարունակեն ազդեցություն ունենալ այս միջավայրում գործող ձեռնարկությունների գործունեության վրա: Այդ իսկ պատճառով, Հայաստանի գործարար միջավայրում ծավալված գործունեությանը հատուկ են ռիսկեր, որոնք բնորոշ չեն այլ շուկաներին: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակվում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Համաշխարհային տնտեսության աճի նվազման կանխատեսումներով պայմանավորված դեռևս առկա են անորոշություններ ՀՀ հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի առումով, ինչը կարող է հանգեցնել արտերկրից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչպես նաև հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների անկմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է էական կախման մեջ: Ի լրումն, կապիտալի և վարկային շուկաների ճգնաժամը և դրա ազդեցությունը Հայաստանի տնտեսության վրա ավելի են բարձրացրել տնտեսական անորոշության մակարդակը գործարար միջավայրում: Շուկայական ավելի խիստ ճնշումը կարող է հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Կազմակերպության վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, դեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Կազմակերպության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության դեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել դեկավարության գնահատականից:

2. Պատրաստման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա՝ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող, իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու

պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար՝ բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, որը հանդիսանում է նաև Կազմակերպության գործառնական արժույթը: Գումարային արժեքները կլորացվել են հազարներով, եթե այլ բան նշված չէ:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների, հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների (ՀՀՄՍ) և դրանց մեկնաբանությունների (հավաքականորեն ՖՀՄՍ-ներ) պահանջներին համապատասխան:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

Կազմակերպությունն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2019թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Կազմակերպությունը վաղաժամկետ չի ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որոնք ուժի մեջ են մտել, բայց դեռ կիրառելի չեն:

ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն»

ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն» վարձակալության հաշվառման նոր ստանդարտը փոխարինում է ՀՀՄՍ 17-ը «Վարձակալություն»

Նոր ստանդարտի կիրառումը հանգեցրել է նրան, որ Կազմակերպությունն իր բոլոր նախկին գործառնական վարձակալությունների համար ճանաչել է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով՝ պարտավորություն: Նոր ստանդարտը կիրառվել է՝ օգտագործելով ձևափոխված հետընթաց մոտեցումը՝ ՖՀՄՍ 16-ի կիսաման միասնակն ազդեցությունը ճանաչելով սեփական կապիտալում որպես կուտակված արդյունքի սկզբնական մնացորդի ճշգրտում ընթացիկ ժամանակաշրջանում: Նախորդ ժամանակաշրջանները չեն վերաներկայացվել:

Ներքոհիշյալ այլ ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2019թ-ին, որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Կազմակերպության տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:

ՖՀՄՍ9 (փոփոխություններ) «Ֆինանսական գործիքներ» կանխավճարների առանձնահատկությունները՝ բացասական փոխհատուցմամբ,

ՖՀՄՍՄԿ Մեկնաբանություն 23 «Շահութահարկով հարկման մոտեցումների վերաբերյալ անորոշություն»,

ՖՀՄՍ 19 (փոփոխություններ) «Աշխատակիցների հատուցումներ» Պլանի փոփոխություն, դադարեցում կամ ներդրում,

2015-2017 թթ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտները ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական ակտիվի համախառն գումարի նկատմամբ բացառությամբ ձեռքբերման դրությամբ արժեզրկված կամ ակտիվի գործողության ընթացքում վարկային ռիսկի էական վատթարացման հետևանքով արժեզրկված ակտիվների, որոնց դեպքում արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը կիրառվում է ակտիվի ամորտիզացված արժեքի հիման վրա:

Տոկոսային ծախսերը ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության (կամ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների խմբի) ամորտիզացված արժեքի հաշվարկման և համապատասխան ժամանակահատվածի կտրվածքով տոկոսային եկամտի և ծախսի բաշխման մեթոդն է: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողությանակնկալվող ժամկետի կամ, համապատասխան դեպքերում, ավելի կարճ ժամանակահատվածի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները գեղջում էձգգրիտ մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության գուտ հաշվեկշռային արժեքը:

Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Արտարժույթային գործարքներ

Կազմակերպության գործառնական արժույթից տարբեր արժույթով արտահայտված գործարքները ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները արտացոլվում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերաչափումից գոյացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Կազմակերպությունը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակներում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեության կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը, նպատակները և այդ քաղաքականության կիրառումը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունն ուղղված է պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացմանը, ֆինանսական ակտիվների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների հոսքերի իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը ,
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ֆինանսական ակտիվների) արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- նախորդ ժամանակաշրջանների վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների ակնկալիքները:

Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և վարկավորման հետ կապված այլ հիմնական ռիսկերի և ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի), ինչպես նաև որպես շահույթի մարժայի հատուցում:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, Կազմակերպությունը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այստեղ ներառվում է այն գնահատումը, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների ժամկետը կամ գումարը:

Ֆինանսական գործիքներ

Կազմակերպությունը ճանաչում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում (կամ հանվում) են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Գործարքի գծով ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների ձեռքբերմանը, անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների՝
ա) «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներ (ԻԱՇԿՎ),
բ) «իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներ (ԻԱԱՀՖԱ),
գ) ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ:
Դասակարգումը կախված է ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերի բնույթից և այն բիզնես մոդելից, որի ներքո պահվում և կառավարվում է այդ ակտիվը և որոշվում է սկզբնական ճանաչման պահին:

ա) Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» այն դեպքում, երբ այն չի դասակարգվում որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող (ինչպես նկարագրված է ստորև) և ոչ էլ որպես ԻԱԱՀՖԱ չափվող (ինչպես նկարագրված է ստորև):

բ) «իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» (ԻԱԱՀՖԱ)

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես «իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» (ԻԱԱՀՖԱ), եթե

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի ներքո, որի նպատակն ապահովվում է ինչպես պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելով, այնպես էլ ֆինանսական ակտիվները վաճառելով, և
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Կազմակերպության կողմից համատեղ կառավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- դրա պայմանագրային պայմանները սահմանված ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ տոկոսների վճարումներ են:

գ) «ամորտիզացված արժեքով չափվող».

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես «ամորտիզացված արժեքով չափվող», եթե այն բավարարում է հետևյալ երկու պայմաններին և նախորոշված չէ որպես ԻԱՇԿՎ չափվող՝

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի ներքո, որի նպատակն է պահել ակտիվները պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու համար, և
- դրա պայմանագրային պայմանները սահմանված ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ տոկոսների վճարումներ են:

Ընկերության հիմնական ֆինանսական ակտիվները դասակարգված են որպես «Ամորտիզացված արժեքով չափվող»: Ստորև ներկայացնում ենք հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունն այդ դասի համար:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս ակտիվները հիմնականում ներառում են այն ֆինանսական ակտիվներ, որոնց նպատակն է այդ ակտիվները պահել պայմանագրային դրամական հոսքերի հավաքման նպատակով (օրինակ՝ հաճախորդներին տրված վարկեր), իսկ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը իրենցից գուտ ներկայացնում են մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ: Դրանք սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, գումարած գործարքների գծով ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն կապված են դրանց ձեռքբերման կամ թողարկման հետ, եւ հետագայում դրանք չափվում են ամորտիզացված արժեքով, օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ նվազեցրած արժեքրկման պահուստին համամասնորեն:

Կազմակերպության ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են բանկերում տեղաբաշխված միջոցները, դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները և հաճախորդներին տրված վարկերը: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են դրամական միջոցներ, ցպահանջ ավանդներ բանկերում:

Արժեզրկում

Պարտքային գործիք հանդիսացող և որպես ԻԱՇԿՎ չափվող չդասակարգված ֆինանսական ակտիվները ենթակա են արժեզրկվածության ստուգման՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելով: Ակնկալվող պարտքային կորուստի մոդելի համաձայն՝ պետք է ճանաչվի պարտքային կորուստի գծով պահուստ՝ հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափով: Մակայն, եթե գործիքի պարտքային ռիսկը դրա սկզբնական ճանաչումից ի վեր նշանակալիորեն աճել է, ապա պահուստը պետք է ճանաչվի գործիքի ամբողջ կյանքի ընթացքում ԱՊԿ չափով:

12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է սպասվող պարտքային վնասի այն մասը, որն առաջանում է ֆինանսական գործիքի գծով պարտականությունների չկատարման այն դեպքերի արդյունքում, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում:

«Սպասվող պարտքային կորուստ»՝ պարտքային կորուստների միջին կշռված մեծություն, որը հաշվարկվում է դեֆոլտի (պարտքային կորուստների) հավանականությամբ կշռման միջոցով: ՄՊԿ գնահատվում է առկա այն տեղեկատվության վերլուծության հիման վրա, որի հավաքագրումը հնարավոր է առանց անհարկի ծախսումների ու ջանքերի: ՄՊԿ գումարը պետք է արտացոլի կորուստի տեղի ունենալու հավանականությունը:

Ակտիվների պորտֆելային գնահատման ժամանակ յուրաքանչյուր ակտիվի գծով ՄՊԿ հաշվարկվում է որպես հետևյալ երեք բաղադրիչների արտադրյալ.

- ա) ակնկալվող դրամական հոսքեր, բերված ներկա արժեքի սկզբնական կամ տվյալ պահին կիրառելի վերանայված արդյունավետ տոկոսադրույքով,
- բ) հաջորդ 12 ամսվա կամ ակտիվի մնացած ժամկետի համար հաշվարկված դեֆոլտի (պարտքային կորուստների) հավանականություն,
- գ) դեֆոլտային ակտիվների գծով կորուստների մեծություն:

«Դեֆոլտային վարկ»՝ վարկ, որի գծով բավարարված է հետևյալ պայմաններից մեկը.

- վարկի տևողության ընթացքում անընդմեջ ժամկետանց օրերի թիվը կազմել է 91 կամ ավել,
- հաշվետվության օրվա դրությամբ վարկառուի կամ իր բիզնեսի վերաբերյալ այնպիսի բացասական տեղեկատվության առկայություն, որը կարող է հանգեցնել վարկի դեֆոլտային դառնալուն, այդ թվում՝ մակրոտնտեսական պայմանների էական վատացում,
- հաշվետվության օրվա դրությամբ առկա է Կազմակերպության ներքին իրավական ակտերով սահմանված սուբյեկտիվ չափանիշներից մեկը:

«Պարտքային ռիսկի էական ավելացում»՝ հաշվետվության օրվա դրությամբ վարկի գծով հետևյալ հանգամանքներից մեկի առկայությունը.

- վարկի տևողության ընթացքում անընդմեջ ժամկետանց օրերի թիվը կազմել է 31-90 օր,
- գրավի արժեքի էական նվազում, երաշխավորների ֆինանսական վիճակի էական վատացում, որի մասին առկա է փաստաթղթավորված տեղեկատվություն,
- վարկառուի կամ իր բիզնեսի վերաբերյալ այնպիսի բացասական տեղեկատվության առկայություն, որը կարող է էական ազդեցություն ունենալ իր ֆինանսական պարտավորությունների մարման վրա, այդ թվում՝ մակրոտնտեսական պայմանների վատացում,
- Կազմակերպության ներքին իրավական ակտերով սահմանված այլ սուբյեկտիվ չափանիշներ:

«Պարզեցված մոտեցում»՝ մոտեցում, որը կիրառվում է դեբիտորական պարտքերի համար: Այս դեպքում Կազմակերպությունը չի հետևում տվյալ ակտիվների գծով վարկային ռիսկի փոփոխություններին, փոխարենը՝ Կազմակերպությունը ճանաչում է կորստի պահուստը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով ֆինանսական ակտիվի ամբողջ ժամկետի համար հաշվարկված սպասվող պարտքային կորուստներից:

«Ցածր պարտքային ռիսկի հետ կապված պարզեցման մոտեցում»՝ մոտեցում, որը կիրառվում է այն ակտիվների համար, որոնք հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ունեն Կազմակերպության ներքին իրավական ակտերով սահմանված արտաքին վարկանիշ: Կազմակերպությունը չի հետևում տվյալ ակտիվների գծով վարկային ռիսկի փոփոխություններին և ճանաչում է կորստի պահուստը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով ֆինանսական ակտիվի 12 ամսվա սպասվող պարտքային կորուստներից:

«Ձեռքբերված կամ սկզբնապես արժեզրկված ակտիվի մոտեցում»՝ մոտեցում, որը կիրառվում է, երբ ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման ժամանակ այն գնահատվել է որպես արժեզրկված ակտիվ՝ կապված կոնտրագենտի մեկ այլ արժեզրկված վարկ ֆինանսավորելու, կոնտրագենտի, ինչպես նաև կոնտրագենտին փոխկապակցված անձանց զգալի ֆինանսական դժվարությունների, տնտեսական պայմանների էական վատթարացման հետ, կամ պայմանավորված այլ սուբյեկտիվ չափանիշներով: Այս ակտիվները, ի սկզբանե, ճանաչվում են իրական արժեքով, իսկ ակնկալվող դրամական հոսքերը հաշվարկվում են՝ հիմք ընդունելով վարկային ռիսկով կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը: Սպասվող պարտքային կորուստը որոշվում է այն ժամանակ, երբ կանխատեսվող դրամական հոսքերը նվազում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ ակնկալվող հոսքերի համեմատ:

«Շնորհանուր մոտեցում»՝ տվյալ մոտեցման շրջանակներում արժեզրկումից կորստի հաշվարկը կատարվում է եռափուլ գործընթացով, որն արտահայտում է ակտիվի պարտքային ռիսկի փոփոխությունը:

Արժեզրկման խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են միատարր խմբերի Կազմակերպության ներքին ընթացակարգերի հիման վրա, որոնք կարող են հաշվի առնել ֆինանսական ակտիվների այնպիսի բնութագրիչներ, ինչպիսիք են՝ ակտիվի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը, վարկառուի գործունեության ճյուղը և այլ գործոններ:

- Վարկերի խմբային գնահատման նպատակով Կազմակերպությունը դիտարկել է հետևյալ խմբերը՝
- մինչև 5 մլն դրամ գումարով և մինչև 1 տարի տևողությամբ վարկեր, որոնք ապահովված են թանկարժեք մետաղներով,
 - մինչև 5 մլն դրամ գումարով, 1 տարի և ավել տևողությամբ վարկեր, որոնք ապահովված են թանկարժեք մետաղներով,
 - մինչև 5 մլն դրամ գումարով վարկեր, որոնք ապահովված են այլ գրավներով,
 - 5 մլն դրամ և ավել գումարով վարկեր:

Վարկերի դուրսգրում

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի դրանք հետ ստանալու իրատեսական հեռանկար: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Կազմակերպությունը որոշում է, որ վարկառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի

աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար բավարար դրամական միջոցների հոսքեր:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանից հետո, երբ Կազմակերպությունը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը: Կազմակերպությունը պետք է վերադասակարգի ֆինանսական ակտիվները, եթե փոխում է այդ ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը: Ակնկալվում է, որ նման փոփոխությունները չափազանց հազվադեպ կլինեն: Այս փոփոխությունները որոշվում են Կազմակերպության վերադաս դեկավարության կողմից՝ արտաքին կամ ներքին փոփոխությունների արդյունքում և պետք է նշանակալի լինեն Կազմակերպության գործունեության համար և տեսանելի՝ արտաքին կողմերի համար:

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչումը.

Կազմակերպությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվները, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ երրորդ կողմին է փոխանցվում ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների նկատմամբ իրավունքը: Եթե Կազմակերպությունը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Կազմակերպությունը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ: Եթե Կազմակերպությունը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, ապա Կազմակերպությունը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը ինչպես նաև ստացված հատույցի դիմած գրավադրված փոխառությունը:

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

Մաշվածությունը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

փոխադրամիջոցներ	5 տարի
գույք և գրասենյակային սարքավորումներ	1-5 տարի
այլ հիմնական միջոցներ	1-5 տարի
կապի և հաղորդակցության միջոցներ	1 տարի

Վարձակալված հիմնական միջոցների համար կատարած բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Կազմակերպության կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ծախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում^ա կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 10 տարի:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Կազմակերպությունն իր ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկերից և այլ փոխատուներից ստացված փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքին ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները:

Հետագայում նման տոկոսակիր պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, համաձայն որի՝ պարտավորության մարման ժամանակաշրջանի ամբողջ ընթացքում տոկոսային ծախսերի հաշվարկը կատարվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլված պարտավորության մնացորդի նկատմամբ հաստատուն դրույքի կիրառմամբ: Յուրաքանչյուր ֆինանսական պարտավորության պայմաններից ելնելով՝ տոկոսային ծախսերը ներառում են գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսերը, մարման ժամանակ վճարվելիք այլ հավելյալ վճարներ, ինչպես նաև պարտավորությունների գծով վճարվելիք տոկոսները:

Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Կազմակերպությունը, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, անհրաժեշտության դեպքում^ա պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

Փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Վարկային կազմակերպությունը հանձն է առնում փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են չօգտագործված վարկային պարտավորվածությունները և երաշխիքները:

Ֆինանսական երաշխիքներն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Կազմակերպությանը կատարել որոշակի վճարումներ, որոնք կփոխհատուցեն երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վնասները, որոնք նա կկրեր, եթե առանձին պարտատերն ի վիճակի չլիներ կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունն ի սկզբանե ճանաչվում է իրական արժեքով, հաշվի չառնելով գործարքի հետ կապված ծախսումները, և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով^ա ի սկզբանե ճանաչված գումարը՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխիքի գծով կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխիքների գծով կորուստների պահուստը և փոխառությունների գծով այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունները և փոխառությունների գծով այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում: Փոխառությունների գծով պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների.

- փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք Կազմակերպությունը նախատեսում է որպես ֆինանսական պարտավորություններ իրական արժեքով չափվող^ա շահույթի կամ վնասի միջոցով
- եթե Կազմակերպությունն ունի իր փոխառությունների գծով պարտավորվածություններից առաջացող ակտիվների դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին պրակտիկա, ապա նույն դասում գտնվող բոլոր փոխառությունների գծով պարտավորվածությունները դիտվում են որպես ածանցյալ գործիքներ
- փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով
- շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու պարտավորվածություններ:

Կանոնադրական կապիտալ

Կազմակերպության կողմից թողարկվող ֆինանսական գործիքները դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ միայն այնքանով, որքանով դրանք չեն համապատասխանում ֆինանսական պարտավորությունների կամ ֆինանսական ակտիվների սահմանումներին:

Կազմակերպության սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալի գործիքներ:

Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու՝ Կազմակերպության կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Հետաձգված հարկեր

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և դրանց համապատասխան հարկային բազաների միջև առկա են տարբերություններ, բացառությամբ, եթե դրանք առաջանում են.

- գուղվիլի սկզբնական ճանաչումից,
- ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից և գործարքի ամսաթվի դրությամբ չեն ազդում ոչ հարկվող շահույթի, և ոչ էլ հաշվապահական շահույթի վրա,
- դուստր կազմակերպություններում և համատեղ վերահսկվող կազմակերպություններում ներդրումներից, որի դեպքում Կազմակերպությունն ի վիճակի է վերահսկել տարբերությունների հակադարձումը, և հավանական է, որ տարբերությունները չեն հակադարձվի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչումը սահմանափակվում է այն դեպքում, երբ հավանական չէ, որ կառաջանա հարկվող շահույթ, որի դիմաց ժամանակավոր տարբերությունները հնարավոր կլինի օգտագործել:

Հետաձգված հարկային ակտիվները կամ պարտավորությունները չափում են՝ կիրառելով հարկային դրույքաչափերը, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն, երբ հետաձգված հարկային պարտավորությունները/(ակտիվները) կմարվեն/(կփոխհատուցվեն):

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե կա ընթացիկ հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, և հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները վերաբերում են հարկերին, որոնք գանձվում են նույն հարկային մարմնի կողմից:

4. Զուտ տոկոսային եկամուտ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	<u>2022թ.</u>	<u>2021թ.</u>
Տոկոսային եկամուտ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	664,357	641,918
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	517,041	468,553
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	128,334	95,297
Ժամկետային ավանդներ բանկերում	44,915	450,238
	<u>1,354,647</u>	<u>1,656,006</u>
Տոկոսային ծախս		
Վարկեր և փոխառություններ	(540,738)	(545,565)
Ֆինանսական վարձակալություն	(23,622)	(22,740)
Ռեպո համաձայնագրեր	(98,346)	(311,156)
	<u>(662,706)</u>	<u>(879,461)</u>
Զուտ տոկոսային եկամուտ	<u>691,941</u>	<u>776,545</u>

5. Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	<u>2022թ.</u>	<u>2021թ.</u>
Վարկերի միջնորդավճարների գծով եկամուտ	22,594	52,998
Միջնորդավճարների գծով ծախսեր	(816)	(740)
	<u>21,778</u>	<u>52,258</u>

6. Արժեզրկման ծախս

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	<u>2022թ.</u>	<u>2021թ.</u>
Վարկերի, ավանդների, դեբ. պարտքերի կորուստների վերականգնումից եկամուտ	523,221	1,057,760
Վարկերի, ավանդների, դեբ. պարտքերի կորուստներին հատկացում	(524,600)	(788,969)
	<u>(1,379)</u>	<u>268,791</u>

7. Աշխատակազմի գծով ծախսեր

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	<u>2022թ.</u>	<u>2021թ.</u>
Հիմնական աշխատողներին տրվող աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարներ	(224,171)	(193,979)
Պարգևատրումներ և լրավճարներ	(91,265)	(65,709)
Արձակուրդների համար վճարումներ	(32,135)	(20,425)
	<u>(347,571)</u>	<u>(280,113)</u>

8. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2022թ.	2021թ.
Չփոխհատուցվող հարկեր և տուրքեր	(16,757)	(14,855)
Մասնագիտական ծառայություններ	(8,733)	(8,733)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(42,106)	(32,859)
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	(4,179)	(3,977)
Գրասենյակային ծախսեր	(1,728)	(1,272)
Անվտանգության ծառայություն	(4,067)	(3,277)
Այլ	(17,501)	(9,201)
	(95,071)	(74,174)

9. Շահութահարկի գծով ծախս

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2022թ.	2021թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	(71,144)	(36,028)
Հետաձգված հարկի գծով (ծախս)/փոխհատուցում	25,469	(91,688)
	(45,675)	(127,716)

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 18%: ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով փոխհատուցման և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

	2022թ.	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2021թ.	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթը մինչև հարկումը	250,658		685,755	
Շահութահարկ՝ 18% դրույքաչափով	45,118	18	123,436	18
Այլ	557	1	4,280	1
Շահութահարկի գծով ծախս	45,675	19	127,716	19

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2022թ. և 2021թ. ընթացքում:

<i>(հազար դրամ)</i>	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.
<i>Բրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>	(7,897)	(2,765)	109,714	99,052
<i>Այլ ակտիվներ</i>	-	-	-	-
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>	(2,748)	1,334	-	(1,414)
<i>Ժամկետային ավանդներ բանկերում</i>	3,020	(1,022)	-	1,998
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր</i>	(44,951)	23,611	-	(21,340)
<i>Այլ պարտավորություններ</i>	12,757	4,311	-	17,068
	(39,819)	25,469	109,714	95,364
<i>(հազար դրամ)</i>	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.
<i>Բրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>	(77,122)	2,765	66,460	(7,897)
<i>Այլ ակտիվներ</i>	2,753	(2,753)	-	-
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>	(1,107)	(1,641)	-	(2,748)
<i>Ժամկետային ավանդներ բանկերում</i>	1,268	1,752	-	3,020
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր</i>	44,934	(89,885)	-	(44,951)
<i>Այլ պարտավորություններ</i>	14,683	(1,926)	-	12,757
	(14,591)	(91,688)	66,460	(39,819)

10. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2022թ.	2021թ.
Կանխիկ դրամական միջոցներ	10,224	26,393
Հաշիվներ բանկերում	44,709	24,961
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, ինչպես ներկայացված է դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում	54,933	51,354
Արժեզրկման պահուստ	(239)	(100)
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	54,694	51,254

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

11. Ներդրումային արժեթղթեր

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2022թ.	2021թ.
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով գործիքներ		
ՀՀ պետական գանձապետական պարտատոմսեր	4,470,894	5,066,358
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	-	(15,362)
	4,470,894	5,050,996

Ներդրումային արժեթղթերը ժամկետանց չեն:

12. Ժամկետային ավանդներ բանկերում

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2022թ.	2021թ.
10 խոշորագույն հայկական բանկեր	764,571	5,861,275
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(11,100)	(61,770)
Ընդամենը ժամկետային ավանդներ բանկերում	753,471	5,799,505

Բանկերում ժամկետային ավանդների կենտրոնացում

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության բանկային հաշիվների մնացորդներ, գերազանցում են Կազմակերպության սեփական կապիտալի 10%-ը (2021թ. դեկտեմբերի 31-ին նույնպես բանկի հաշիվների մնացորդը գերազանցում էր Կազմակերպության սեփական կապիտալի 10%-ը):

13. Հաճախորդներին տրված վարկեր

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2022թ.	2021թ.
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	154,552	-
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	13,698	35,018
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	168,250	35,018
Անհատներին տրված վարկեր		
Ոսկու գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	2,816,386	2,860,212
Այլ սպառողական վարկեր	1,634,169	1,514,112
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	4,450,555	4,374,324
Համախառն վարկեր		
Արժեզրկման գծով պահուստ	(163,274)	(154,196)
Ընդամենը	4,455,531	4,255,146

Ստորև բերվող աղյուսակն ամփոփում է վարկերի արժեզրկման պահուստի շարժը՝ ըստ դասերի 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2022թ.	2021թ.
Հաճախորդներին տրված վարկեր		
Մնացորդը տարեսկզբին	154,196	223,147
Տարվա ծախս	(1,379)	(262,106)
Դուրս գրումներ	(204,527)	(340,069)
Հակադարձումներ	214,984	533,224
Մնացորդը տարեվերջին	163,274	154,196

2022 և 2021թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված բոլոր վարկերը տրվել են Հայաստանի Հանրապետությունում գործող անհատներին և կազմակերպություններին, որը ցույց է տալիս, որ առկա է նշանակալի աշխարհագրական համակենտրոնացում մեկ շրջանում:

Պահուստի գումար առ 31.12.22թ.

(հազար դրամ)	Կուլեկտիվ գնահատման խմբերը						Ընդամենը
	<5.0 մլն այլ գրավով	<5.0 մլն ուսկով<365	<5.0 մլն ուսկով>=365	>=5.0 մլն. Դրամ			
				կուլեկտիվ գնահատված	անհատապես գնահատված	ընդամենը	
I փուլ	2,456	10,602	28,351	48,694	-	48,694	90,103
II փուլեր	82	335	1,258	4,335	-	4,335	6,010
III փուլեր	3,618	7,755	22,360	33,428	-	33,428	67,161
Ընդամենը	6,156	18,692	51,969	86,457	-	86,457	163,274

Պահուստի գումար առ 31.12.21թ.

(հազար դրամ)	Կուլեկտիվ գնահատման խմբերը						Ընդամենը
	<5.0 մլն այլ գրավով	<5.0 մլն ուսկով<365	<5.0 մլն ուսկով>=365	>=5.0 մլն. Դրամ			
				կուլեկտիվ գնահատված	անհատապես գնահատված	ընդամենը	
I փուլ	2,330	15,196	24,707	32,213	-	32,213	74,446
II փուլեր	1,511	889	962	7,200	-	7,200	10,562
III փուլեր	625	7,800	12,898	47,865	-	47,865	69,188
Ընդամենը	4,466	23,885	38,567	87,278	-	87,278	154,196

Այն վարկերի նկատմամբ, որոնք գերազանցում են Կազմակերպության ներքին իրավական ակտերով սահմանված անհատական գնահատման շեմը, ինչպես նաև արժեզրկված վարկերի նկատմամբ կիրառվում է անհատական մոտեցում:

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը ծավալել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

	(հազար դրամ)	
	2022թ.	2021թ.
Առևտուր	63,682	26,292
Շինարարություն	154,552	
Տնտեսության այլ ճյուղեր	28,105	8,726
Անհատներին տրված վարկեր	4,372,466	4,374,324
	4,618,805	4,409,342
Արժեզրկման գծով պահուստ	(163,274)	(154,196)
	4,455,531	4,255,146

14. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

	Հող և շենքեր	Գույք և գրաս. սարքավորում ներ	Համակարգչա յին սարքավորում ներ	Փոխադրա- միջոցներ	Այլ հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	Երկարաժամկետ օգտագործման իրավունքով պատկանող հիմնական միջոցներ	Վարձակալ. հիմնական միջ. գծով կապ.ներդ.	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>								
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	47,760	19,592	19,939	12,273	37,302	285,636	18,003	440,505
Ավելացում	-	209	76	-	79	-	-	364
Օտարում	-	(93)	-	-	-	-	-	(93)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	47,760	19,708	20,015	12,273	37,381	285,636	18,003	440,776
Ավելացում	44,496	6,898	6,789	89,547	13,894	43,308	5,180	210,112
Օտարում	-	-	(541)	-	(187)	-	-	(728)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	92,256	26,606	26,263	101,820	51,088	328,944	23,183	650,160
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>								
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,196	16,489	19,106	12,273	30,655	46,803	4,857	137,379
Տարվա ծախս	2,388	1,815	789	-	3,380	23,402	1,176	32,950
Օտարում	-	(93)	-	-	-	-	-	(93)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,584	18,211	19,895	12,273	34,035	70,205	6,033	170,236
Տարվա ծախս	4,408	2,535	4,666	9,569	4,142	25,897	1,182	52,399
Օտարում	-	-	(539)	-	(182)	-	-	(721)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	13,992	20,746	24,022	21,842	37,995	96,102	7,215	221,914
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>								
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	38,176	1,497	120	-	3,346	215,431	11,970	270,540
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	78,264	5,860	2,241	79,978	13,093	232,842	15,968	428,246

15. Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	<u>2022թ.</u>	<u>2021թ.</u>
Բռնագանձված գրավ - անշարժ գույք	34,084	30,250
Հաճախորդներին տրված գուտ վարկեր	<u>34,084</u>	<u>30,250</u>

16. Վարկեր և փոխառություններ

Մույն ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն Կազմակերպության ամորտիզացված արժեքով չափվող տոկոսակիր վարկերի և փոխառությունների պայմանագրային պայմանների մասին: Տոկոսադրույքի, արտարժույթի և իրացվելիության ռիսկերին Կազմակերպության ենթարկվածության վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 24-ում:

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	<u>2022թ.</u>	<u>2021թ.</u>
Գրավով չապահովված փոխառություններ կապակցված կողմերից	6,051,446	6,120,974
Ընդամենը	<u>6,051,446</u>	<u>6,120,974</u>

Ստորև ներկայացված են կապակցված կողմերից փոխառությունների համար գործող պայմանները:

<i>(հազար դրամ)</i>				<u>2022թ.</u>	<u>2021թ.</u>
	<u>Արժույթ</u>	<u>Անվ. տոկոսադր.</u>	<u>Մարման տարին</u>	<u>հաշվեկշռ. արժեք</u>	<u>հաշվեկշռ. արժեք</u>
Քարավան ՍՊԸ	ՀՀ դրամ	9.48	2023-2026	4,779,305	4,779,210
Հակոբյան Հակոբ	ՀՀ դրամ	10.29	2023-2024	955,601	955,599
Հակոբյան Հակոբ	ԱՄՆ դոլ.	9.20	2023-2024	316,540	386,165

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունն ունի փոխառություններ մեկ անհատից և մեկ կազմակերպությունից որոնց մնացորդները գերազանցում էին Կազմակերպության սեփական կապիտալի 10%-ը:

17. Ռեպո համաձայնագրեր բանկերի հետ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	<u>2022թ.</u>	<u>2021թ.</u>
Ռեպո համաձայնագրեր բանկերի հետ	-	4,848,452
Ընդամենը ռեպո համաձայնագրեր	<u>-</u>	<u>4,848,452</u>

18. Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Կազմակերպությունը վարձակալության պայմանագրեր է կնքել մասնաճյուղերի և գլխամասի տարածքների համար: Յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Կազմակերպությունը դասակարգում է իր օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները սեփական հիմնական միջոցների դասակարգմանը համահունչ:

Ընդհանուր առմամբ յուրաքանչյուր վարձակալություն պարունակում է սահմանափակում, ըստ որի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը կարող է օգտագործել միայն Կազմակերպությունը, քանի դեռ առկա չէ ակտիվը այլ կողմի տրամադրելու պայմանագրային իրավունք: Վարձակալությունները կամ չեղյալ չհայտարարվող են, կամ կարող են չեղյալ հայտարարվել միայն առաջացնելով նշանակալի դադարեցման վճար: Որոշ վարձակալություններ պարունակում են վարձակալության ժամկետը երկարացնելու հնարավորություն: Կազմակերպությանը արգելված է վաճառել կամ գրավադրել վարձակալված հիմքում ընկած ակտիվները: Կազմակերպությունը պետք է այդ գույքերը պահպանի բարեկարգ վիճակում (վերանորոգված) և վարձակալության ավարտին գույքը վերադարձնի իր սկզբնական վիճակով:

Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Ստորև ներկայացված է հաշվետու ժամանակաշրջանում վարձակալության գծով պարտավորությունների շարժը.

(հազար դրամ)

	<u>2022թ.</u>	<u>2021թ.</u>
ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման ազդեցությունը	240,962	257,222
Ավելացում	43,308	-
Տոկոսի կուտակում	23,622	22,740
Վճարումներ	<u>(42,068)</u>	<u>(39,000)</u>
Ընդամենը	<u>265,824</u>	<u>240,962</u>

2022թ. ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների նկատմամբ կիրառված միջին կշռված տոկոսադրույքը կազմում է 9.10% (2021թ.՝ 9.10%):

19. Այլ պարտավորություններ

(հազար դրամ)

	<u>2022թ.</u>	<u>2021թ.</u>
Արձակուրդային պահուստ	96,042	73,084
Այլ վճարվելիք հարկեր	19,158	18,167
Պահուստներ	24,067	21,523
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	6,180	5,848
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	88	77
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	<u>145,535</u>	<u>118,699</u>

20. Կանոնադրական կապիտալ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 100 (հարյուր) բաժնետոմսից՝ յուրաքանչյուրը 17,000 հազ դրամ անվանական արժեքով:

21. Պայմանական պարտավորություններ

Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Կազմակերպությունն ամբողջապես ապահովագրված չէ գործունեության ընդհատումից և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորություններից, որոնք կարող են առաջանալ գույքին կամ շրջակա

միջավայրին վնաս հասցնելուց՝ Կազմակերպության տարածքում տեղի ունեցած պատահարների կամ գործունեության հետևանքով: Քանի դեռ Կազմակերպությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է զգալի անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Իրավական պարտավորություններ

Կազմակերպության ղեկավարությունը տեղյակ չէ Կազմակերպության դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող էական հայցերի մասին:

Հարկային օրենսդրության հակասություններ և երկիմաստություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս փաստերը Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Կազմակերպության ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են լինել էական այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

22. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Կազմակերպության մասնակիցներն են ֆիզիկական անձինք: Կազմակերպությունը չունի վերջնական վերահսկող անձ:

Գործարքներ ղեկավարության հետ

Ստորև ներկայացված է աշխատակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2022թ.	2021թ.
Ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ	123,329	117,357
Ընդամենը	123,329	117,357

Ստորև ներկայացված են ղեկավարության հետ գործարքների մնացորդները և միջին տոկոսադրույքները:

	2022թ. հազար դրամ	Միջին տոկոսադրույք, %	2021թ. հազար դրամ	Միջին տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Ակտիվներ				
Հաճախորդների տրված վարկեր (համախառն)	205,025	11.70%	219,489	11.70%
Հաճախորդների տրված վարկերի պահուստ	2,050	1%	2,195	1%

Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են Կազմակերպության մասնակիցներին, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված և նրանց կողմից վերահսկվող այլ անձինք և կազմակերպությունները:

Ստորև ներկայացված են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2022թ-ին շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները:

	Մասնակիցներ		Այլ կապակցված ընկերություններ/կողմեր		Ընդամենը	
	Միջին		Միջին		հազար դրամ	Միջին տոկոսադր., %
	հազար դրամ	տոկոսադր., %	հազար դրամ	տոկոսադր., %		
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Հաճախորդներին տրված վարկեր (համախառն)	158,021	8%	47,004	11.50%	205,025	10%
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	-
Ավանդներ	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկերի պահուստ	1,580	1%	470	1%	2,050	1%
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ						
Փոխառություններ	1,272,141	9.5%	4,779,305	9%	6,051,446	9.50%
Ռեպո համաձայնագրեր	-	-	-	-	-	-
Վարձակալության գծով ծախս	45,376	-	-	-	45,376	-
Տոկոսային եկամուտ	17,806	-	44,967	-	62,773	-
Տոկոսային ծախս	123,939	-	515,145	-	639,084	-

Ստորև ներկայացված են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2021թ-ին շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները:

	Մասնակիցներ		Այլ կապակցված ընկերություններ/կողմեր		Ընդամենը	
	Միջին		Միջին		հազար դրամ	Միջին տոկոսադր., %
	հազար դրամ	տոկոսադր., %	հազար դրամ	տոկոսադր., %		
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Հաճախորդներին տրված վարկեր (համախառն)	171,758	8%	47,732	12.44%	219,490	10%
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	15,961	1%	15,961	1%
Ավանդներ	-	-	4,483,416	7.39%	4,483,416	7.39%
Հաճախորդներին տրված վարկերի պահուստ	1,718	1%	477	1%	2,195	1%
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ						
Փոխառություններ	1,341,764	9.5%	4,779,210	9%	6,120,974	9.50%
Ռեպո համաձայնագրեր	-	-	4,848,452	8.25%	4,848,452	8.25%
Վարձակալության գծով ծախս	37,800	-	-	-	37,800	-
Տոկոսային եկամուտ	16,398	-	450,748	-	467,146	-
Տոկոսային ծախս	128,766	-	727,955	-	856,721	-

23. Իրական արժեքի չափում

Մի շարք ակտիվներ և պարտավորություններ պահանջվում է չափել իրական արժեքով և/կամ բացահայտել դրանց իրական արժեքը Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվություններում:

Կազմակերպության ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափման համար հնարավորինս օգտագործվում են շուկայական դիտարկելի ելակետային տվյալներ: Իրական արժեքի չափման համար օգտագործվող ելակետային տվյալները դասակարգվում են ըստ տարբեր մակարդակների՝ կախված նրանից, թե որքանով են գնահատման մեթոդի մեջ օգտագործվող տվյալները դիտարկելի («իրական արժեքի հիերարխիա»):

- Մակարդակ 1: Նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներ (չճգրտված);
- Մակարդակ 2: Ուղղակի կամ անուղղակիորեն դիտարկելի ելակետային տվյալներ՝ բացառությամբ 1-ին մակարդակում ներառվող գնանշվող գներից;
- Մակարդակ 3: Ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ (այսինքն՝ հիմնված չեն շուկայական տվյալների վրա):

Ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգումը վերոնշյալ մակարդակներում հիմնվում է ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալների վրա, որոնք ունեն զգալի ազդեցություն իրական արժեքի չափման վրա: Տեղափոխությունը մի մակարդակից մյուսը ճանաչվում է այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում այն տեղի է ունենում:

23.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

(հազար դրամ)

31 դեկտեմբերի 2022թ.

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	54,694	-	54,694	54,694
Ժամկետային ավանդներ բանկերում	-	753,471	-	753,471	753,471
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	4,455,531	-	4,455,531	4,455,531
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Վարկեր և փոխառություններ	-	6,051,446	-	6,051,446	6,051,446
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	265,824	-	265,824	265,824

(հազար դրամ)

31 դեկտեմբերի 2021թ.

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	51,254	-	51,254	51,254
Ժամկետային ավանդներ բանկերում	-	5,799,505	-	5,799,505	5,799,505
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	4,255,146	-	4,255,146	4,255,146
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Վարկեր և փոխառություններ	-	6,120,974	-	6,120,974	6,120,974
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	240,962	-	240,962	240,962

23.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև ներկայացված է 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակի կտրվածքով

<i>հազար դրամ</i>	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	4,470,894	-	4,470,894
	-	4,470,894	-	4,470,894
<i>հազար դրամ</i>	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	5,050,996	-	5,050,996
	-	5,050,996	-	5,050,996

24. Ռիսկի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է բանկային ոլորտի համար և Կազմակերպության գործառնությունների կարևոր տարր է: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Կազմակերպությունը, կապված են շուկայական, վարկային և իրացվելիության ռիսկերի հետ:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Կազմակերպության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Կազմակերպությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Ռիսկի կառավարումը իրականացնում է Կազմակերպության ղեկավար անձնակազմը՝ առաջնորդվելով Խորհրդի կողմից հաստատված քաղաքականությամբ: Ղեկավարությունը ախտորոշում, գնահատում և հեջավորում է ֆինանսական ռիսկերը՝ սերտորեն համագործակցելով Կազմակերպության գործառնական միավորների հետ: Խորհուրդը տրամադրում է ուղեցույցներ ինչպես ընդհանուր վերցրած ռիսկերի կառավարման համար, այնպես էլ առանձնահատուկ բնագավառների համար, ինչպես օրինակ փոխարժեքային ռիսկը, տոկոսադրույքի ռիսկը, ածանցյալ և ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների կիրառումը: Բացի այդ, ներքին աուդիտը պատասխանատու է ռիսկի կառավարման և վերահսկողության միջավայրի անկախ վերահսկողության համար:

Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և գալոսական քաղաքականություն

Կազմակերպությունը ղեկավարում, սահմանափակում և վերահսկում է ցանկացած բացահայտված պարտքային ռիսկի կենտրոնացումները՝ մասնավորապես, մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև արդյունաբերական և աշխարհագրական սեգմենտների կտրվածքով:

Պարտքային ռիսկի մակարդակը վերահսկելու նպատակով Կազմակերպությունը սահմանում է մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի նկատմամբ ռիսկի ընդունելի մակարդակի սահմանաչափերը: Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և ենթակա են տարեկան, իսկ անհրաժեշտության դեպքում, ավելի հաճախակի վերանայման:

Պարտքային ռիսկի չափը կառավարվում է նաև փոխառուների և հնարավոր փոխառուների՝ մայր գումարի և տոկոսավճարների վճարման հնարավորության վերլուծության և, անհրաժեշտության դեպքում, սահմանաչափերի փոփոխության միջոցով:

Գրավ

Կազմակերպությունը կիրառում է մի շարք կանոններ և միջոցներ՝ պարտքային ռիսկը մեղմելու նպատակով: Դրանցից ամենատարածվածը տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելն է, որը համընդհանուր գործելակերպ է: Կազմակերպությունը սահմանում է ուղեցույցներ՝ գրավի որոշակի տեսակների ընդունելի լինելու և պարտքային ռիսկի գալման վերաբերյալ:

Մտորն ներկայացված է վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ գրավի տեսակների.

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	<u>2022թ.</u>	<u>2021թ.</u>
Անշարժ գույքի գրավ	1,637,299	1,364,543
Ոսկի	2,720,533	2,774,083
Երաշխավորություններ	38	209
Փոխադրամիջոցներ	75,558	105,079
Իրավունքներ	17,787	11,232
Առանց գրավ	4,216	-
	<u>4,455,431</u>	<u>4,255,146</u>

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույքի, արտարժույթի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների փոփոխությունների ազդեցությանը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը ընդունելի սահմաններում միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում Կազմակերպության ղեկավար անձնակազմը:

Շուկայական ռիսկը Կազմակերպությունը կառավարում է սահմանելով բաց դիրքի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույքի ժամկետայնության ու արտաբժության դիրքերի գծով:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Կազմակերպությունը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների փոփոխությունների մոնիտորինգի միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

<i>(հազար դրամ)</i>	Մինչև 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2022թ.					
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	54,694	-	-	-	54,694
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	4,470,894	4,470,894
Ժամկետային ավանդներ բանկերում	-	683,453	70,018	-	753,471
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,179,698	771,423	1,315,060	1,189,350	4,455,531
	1,234,392	1,454,876	1,385,078	5,660,244	9,734,590
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Վարկեր և փոխառություններ	568,277	1,217,680	4,265,489	-	6,051,446
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	5,312	16,679	126,392	117,441	265,824
Ռեպո համաձայագրեր	-	-	-	-	-
	573,589	1,234,359	4,391,881	117,441	6,317,270
Տարբերություն	660,803	220,517	(3,006,803)	5,542,803	3,417,320

(հազար դրամ)

	Մինչև 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2021թ.					
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	51,254	-	-	-	51,254
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	5,050,996	5,050,996
Ժամկետային ավանդներ բանկերում	-	851,692	4,947,813	-	5,799,505
Հաճախորդներին տրված վարկեր	830,686	1,124,562	1,156,409	1,143,489	4,255,146
	881,940	1,976,254	6,104,222	6,194,485	15,156,901
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Վարկեր և փոխառություններ	108,073	1,447,603	4,565,298	-	6,120,974
Վարձակալության գծով պարտ ավորություններ	4,268	11,968	74,334	150,392	240,962
Ռեպո համաձայագրեր	4,848,452	-	-	-	4,848,452
	4,960,793	1,459,571	4,639,632	150,392	11,210,388
Տարբերություն	(4,078,853)	516,683	1,464,590	6,044,093	3,946,513

Միջին տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Կազմակերպության տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են մինչև այս ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2022թ.		2021թ.	
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Տոկոսակիր ակտիվներ				
Ընթացիկ հաշիվներ	1.30%	0%	1.30%	0%
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	11.29%	0%	11.29%	0%
Ժամկետային ավանդներ բանկերում	9.13%	4.42%	9.36%	4.86%
Հաճախորդներին տրված վարկեր	17.40%	12.93%	16.05%	12.93%
Տոկոսակիր պարտավորություններ				
Վարկեր և փոխառություններ				
- Գրավով չապահովված փոխառություններ կապակցված կողմերից	9.14%	8.83%	9.0%	8.88%
- Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	0%	0%	8.51%	0%

Արտարժույթի ռիսկ

Կազմակերպությունն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Արտարժույթի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների:

(հազար դրամ)

	2022թ. ԱՄՆ դոլար	2021թ. ԱՄՆ դոլար
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	15
Ժամկետային ավանդներ բանկերում	104,176	337,957
Հաճախորդներին տրված վարկեր	285,297	122,883
Ընդամենը ակտիվներ	389,485	460,855
Պարտավորություններ		
Փոխառություններ	316,540	386,165
Ընդամենը պարտավորություններ	316,540	386,165
Զուտ դիրքերը առ 31 դեկտեմբերի	72,945	74,690

2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի ամրապնդումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունը հիմնված է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Կազմակերպությունը դիտարկում է որպես հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

(հազար դրամ)

	2022թ.		2021թ.	
	Շահույթ կամ վնաս	Սեփական կապիտալ	Շահույթ կամ վնաս	Սեփական կապիտալ
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժևորում դրամի նկատմամբ	7,296	7,296	7,469	7,469

2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Կազմակերպության նկատմամբ: Կազմակերպությունը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր պարտքային ռիսկը կառավարելու համար (թե ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար):

Կազմակերպությունը ղեկավարում, սահմանափակում և վերահսկում է ցանկացած բացահայտված պարտքային ռիսկի կենտրոնացումները՝ մասնավորապես, մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև արդյունաբերական և աշխարհագրական սեգմենտների կտրվածքով:

Պարտքային ռիսկի մակարդակը վերահսկելու նպատակով Կազմակերպությունը սահմանում է մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի նկատմամբ ռիսկի ընդունելի մակարդակի սահմանաչափերը: Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և ենթակա են տարեկան, իսկ անհրաժեշտության դեպքում, ավելի հաճախակի վերանայման:

Պարտքային ռիսկի չափը կառավարվում է նաև փոխառուների և հնարավոր փոխառուների՝ մայր գումարի և տոկոսավճարների վճարման հնարավորության վերլուծության և, անհրաժեշտության դեպքում, սահմանաչափերի փոփոխության միջոցով:

Կազմակերպության պարտքային ռիսկի առավելագույն մակարդակը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով ռիսկի առավելագույն աստիճանը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	<u>2022թ.</u>	<u>2021թ.</u>
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	54,694	51,254
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	4,470,894	5,050,996
Ժամկետային ավանդներ բանկերում	753,471	5,799,505
Հաճախորդներին տրված վարկեր	4,455,531	4,255,146
Վարկային ռիսկի ընդհանուր առավելագույն աստիճանը	<u>9,734,590</u>	<u>15,156,901</u>

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Կազմակերպությունը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը իրացվելիության կառավարման էական գործոն է: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Կազմակերպության կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Կազմակերպության իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Խորհրդի կողմից:

Կազմակերպությունը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական հաճախորդ իրավաբանական անձանց և անհատների վարկերը, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ ու հեշտությամբ բավարարելու նպատակով:

Կազմակերպության իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի վարում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման ծրագրերի անընդհատության ապահովում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների, ներառյալ ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի, և չճանաչված փոխառության պարտավորվածությունների գծով դրամական միջոցների չգեղջված հոսքերը ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի: Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի համար երաշխիքի առավելագույն գումարը տեղաբաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխիքը կարող հետ գնվել:

Ստորև ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների (չգեղջված պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր) մարման պայմանագրային ժամկետները 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

<i>(հազար դրամ)</i>	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	Ավելի քան 1 տարի	Ընդամենը
31 դեկտեմբերի 2022թ.					
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ					
Վարկեր և փոխառություններ	-	568,277	1,217,680	4,265,489	6,051,446
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,757	3,555	16,679	243,833	265,824
Ռեպո համաձայնագրեր	-	-	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	-	-	-	-	-
Ընդամենը պարտավորություններ	1,757	571,832	1,234,359	4,509,322	6,317,270

<i>(հազար դրամ)</i>	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	Ավելի քան 1 տարի	Ընդամենը
31 դեկտեմբերի 2021թ.					
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ					
Վարկեր և փոխառություններ	-	108,023	1,447,601	4,565,621	6,121,245
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,412	2,856	11,968	224,725	240,962
Ռեպո համաձայնագրեր	4,849,914	-	-	-	4,849,914
Այլ պարտավորություններ	118,699	-	-	-	118,699
Ընդամենը պարտավորություններ	4,970,025	110,879	1,459,569	4,790,346	11,330,820

Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Կազմակերպության կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: 2022թ. և 2021թ. ընթացքում Կազմակերպությունը բավարարում էր կապիտալին վերաբերող օրենսդրության պահանջները: Ի լրումն, Կազմակերպությունը կառավարում է իր կապիտալը պայմանագրային սահմանափակումների պահանջներին համապատասխանելու նպատակով:

Մտորն ներկայացված է Կազմակերպության պարտավորությունների և կապիտալի հարաբերակցությունը հաշվետու ամսաթվի վերջի դրությամբ:

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2022թ.	2021թ.
Ընդամենը պարտավորություններ	6,507,617	11,379,444
Հանած՝ դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները	(54,694)	(51,254)
Զուտ պարտքը	6,452,923	11,328,190
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	3,791,042	4,085,858
Պարտքի և սեփական կապիտալի հարաբերակցությունը	1.70	2.77

Կապիտալի կառավարման նկատմամբ կիրառվող Կազմակերպության մոտեցումը տարվա ընթացքում չի փոփոխվել: